

Catherine Keyl

'Ik werd vernederd omdat ik programma's maakte voor een groot publiek'

TEKST MAX VAN WEEZEL FOTO'S PATRICK STERNFELD

Catherine Keyl is wat ze een Vaderjood noemen.

Haar vader werd geboren in Den Haag en stamde

af van veehandelaren uit Geertruidenberg:

'Hij was politiek actief en is meteen in het verzet

gegaan. In de trein naar Rotterdam werd hij

aangehouden met een stapel illegale kranten bij

zich. Via de gevangenis van Scheveningen, het

Kamp Vught en het Kamp Amersfoort belandde

hij in Sachsenhausen'. Moeder was katholiek en

dochter van een vakbondsman: 'Heel socialistisch

allemaal, het gebroken geweertje en zo, weet

je wel?' Ze kenden elkaar al voor de oorlog en

kwamen elkaar na de bevrijding weer tegen.

Toen ging het snel: 'Eén wip en ik was er. Daarom

zijn ze meteen getrouwd'. Niet tot vreugde van

haar moeders ouders: 'Mijn grootvader van

moeders kant en mijn vader hebben een tijdlang

niet met elkaar gepraat.'

Hoeveel invloed had die half-Joodse afkomst op uw jeugd?

'Een ontzettend grote invloed. Toen ik een jaar of zeven was en net kon lezen, vond ik een testament van mijn vader. Met de mededeling dat zijn ouders waren overleden. Met een pen had hij daar in grote letters bijgeschreven: VERMOORD! Als kind denk je dan: wat is dat? Ik ging er vragen over stellen en kreeg geen antwoord. Hoezo vermoord? Ja, door de Duitsers! Hoe dan? Ja, dat ga ik allemaal niet uitleggen! Zo'n gesprek voerde ik met mijn vader. Je wilt weten: andere kinderen hebben wel grootouders, waarom ik niet? Waarom zijn er niet eens foto's? Op mijn twaalfde ben ik er achter gekomen hoe mijn opa en oma zijn gestorven. In januari 1945, in de buurt van Auschwitz. Sindsdien is mijn levensdevies: ik moet mensen waarschuwen tegen discriminatie en tegen het blind opvolgen van orders.' Keyl is een van de weinige Nederlanders waarvan je alleen maar de voornaam hoeft te noemen. Haar achternaam raden mensen er dan wel bij. Haar talkshows bij de AVRO, RTL, de EO, de TROS en Omroep MAX werden door – vooral – vrouwen druk bekeken. Ze droegen persoonlijk getinte titels als 'Catherine', 'Catherine Zoekt God', 'Catherine gaat verder' en 'MAX & Catherine'. Het leverde haar bijnamen op als 'de Nederlandse Oprah' en 'de biechtmoeder van Nederland'. Drie jaar geleden was ze voor het laatst wekelijks te zien op het scherm. Nu heeft ze onder meer nog een column in de vrouwenbijlage van De Telegraaf.

Hoe bent u bij de tv terecht gekomen?

Keyl, ze wordt dit jaar 69: 'Als jong meisje schreef ik al graag en hield ik voordrachten voor de klas. Op de middelbare school zat ik in de redactie van de schoolkrant. Ik wilde overal bij zijn en alles weten.

Daarna heb ik in Groningen Frans gestudeerd en heeft Wim Koole van de IKON me naar de Media Academie Santbergen gestuurd. Daar ben ik tot scriptgirl opgeleid. De NCRV vroeg me om verslaggever bij Hier en Nu te worden want ze wilden er een vrouw bij. Eerst dacht ik: moet ik dat wel doen tussen al die machomannen? Maar ik ben er twaalf jaar gebleven. Bij Hier en Nu deed ik echt het harde nieuws: interviews met de oud-premier van Turkije die in de gevangenis zat en met de Tsjechische dissidentenleider Hájek. Het werd over de hele wereld uitgezonden.'

U bent beroemder geworden als talkshowkoningin dan als verslaggever.

'In 1985 ben ik overgestapt naar de AVRO en daar zeiden ze na een paar maanden: ga jij maar middagtelevisie maken. Ik was beledigd. Ik vond het een degradatie. Ik dacht: nu word ik achter een theepot in de studio gezet. Maar achteraf hebben ze gelijk gekregen. Want AVRO Service Salon haalde in de middag meer kijkers dan het hele avondprogramma bij elkaar. Dat was mooi.'

Maar het stond wel als bloemetjesbehang tv bekend.

'Ja, de babbelende boodschappentas werd ik genoemd.'

In 1989 maakte ze een nieuwe overstap: nu naar de gloednieuwe commerciële zender RTL. Daar maakte ze de Ontbijtshow (met onder anderen de huidige Rotterdamse burgemeester Ahmed Aboutaleb als verslaggever), de 5 Uur Show en het middagprogramma Catherine. Rond de eeuwwisseling kwam er een eind aan dat succesvolle programma, door meningsverschillen tussen RTL en sponsor Procter & Gamble. De transfer naar de commerciële werd haar kwalijk genomen door de publieke omroep: 'Wat mensen toen tegen me gezegd hebben, was onvoorstelbaar. Ik was een verrader, dat woord is zelfs gebruikt. Ik werd erom veracht. Dat kun je je niet voorstellen. Ik werd vernederd omdat ik programma's maakte voor een groot publiek. Dat was toen nog *not done* in Hilversum.'

Maar de huisvrouwen van Nederland droegen Catherine op handen. 'Het was ongelooflijk. Ik kon niet rustig naar een café want dan begonnen mensen me aan de bar te

vertellen over de borstoperatie die ze net hadden ondergaan. Een keer haalde een vrouw haar borst tevoorschijn om te laten zien wat ze ermee gedaan hadden. Alsof ik iets van borsten weet! In de Bon Marché in België stond ik op de roltrap omhoog. Een vrouw die net naar beneden kwam, riep: Catherine, ik heb ook mijn eierstokken laten verwijderen! Daar hadden we dan een week daarvoor een programma over gehad. In een restaurant is het me een keer overkomen dat een wildvreemde man aan mijn tafeltje aanschoof terwijl ik net in een moeilijk gesprek met een oud-geliefde zat. Hij had een weddenschap gesloten dat hij een BN'er durfde aan te spreken. Op zo'n moment dacht ik: o God! Ik was publiek bezit geworden.'

In 2002 keerde ze terug naar de publieke omroep. Voor de EO maakte ze de serie Catherine Zoekt God: 'Het format bestond eruit dat een niet-gelovige in gesprek ging met meer of minder bekende christenen. Ik ben naar de EO-Jongerendag gegaan en heb met de christelijke cabaretier Herman Boon opgetrokken. Ik vond het superinteressant. Er kwamen tienduizenden reacties binnen. Ik heb thuis nog een doos vol boekjes en brieven die mensen me opstuurden. Ongelofelijk!' MAX & Catherine was een

'gigantisch succes'. Het NTR-programma 5op2, dat ze eens per week presenteerde, werd 'goed bekeken': 'Ik heb geluk gehad. Ik had tot mijn zevenenzestigste werk. Ik mag niet klagen.'

Het dagblad Metro schreef: Catherine weet van geen ophouden.

'Als je zo veel jaren achter elkaar tachtig uur per week hebt gewerkt en dat houdt op, krijg je last van afkickverschijnselen. Dan zie je die lege agenda en denk je: hoe moet dat? Maar inmiddels is dat over. Ik heb veel klusjes en die vaste column in De Telegraaf.'

Volgens mij zit het u ontzettend dwars dat u niet meer de hele dag wordt aangeklampt.

'Ik wil graag meetellen en ik heb soms het gevoel dat ik dat niet meer doe, dat is wel jammer.'

In Amerika werkte Barbara Walters tot haar vijfentachtigste door als tv-presentatrice. Krijgen oudere vrouwen in Nederland te weinig kans?

‘Het gaat me niet om mezelf maar ik vond het belachelijk dat RTL Margreet Spijker op haar vijftigste als nieuwslezer afschoot vanwege haar leeftijd. Televisie moet een afspiegeling van de maatschappij zijn en de wat oudere vrouw is nul komma nul vertegenwoordigd. Dat

‘Daar liggen mijn roots. Ik voel me verbonden met het Joodse volk omdat het altijd onderdrukt en vervolgd is, omdat er altijd vooroordelen tegen bestonden. Dat druist in tegen mijn gevoel voor rechtvaardigheid. Maar ik heb het vaak moeilijk met de opstelling van Israël. Laatst

vind ik niet goed. Gerdi Verbeet doet het fantastisch als sidekick bij De Wereld Draait Door. Van zulke vrouwen zouden er meer moeten zijn.’

Wie zouden dat verder kunnen?

Lachend: ‘Nou, ik!’

U werkte voor de AVRO, de TROS, RTL, De Telegraaf. Hoe rechts bent u?

‘Vroeger was ik links. Ik heb voor de PVDA in de gemeenteraad van Muiden gezeten. Maar rechts en links zijn verouderde begrippen geworden. Ik heb wel veel met de gewone man, met de underdog en zijn dagelijkse strijd om het bestaan.’

Mag ik nog even terug komen op uw Joodse vader en katholieke moeder? Voelt u zich verbonden met het Jodendom?

was er weer die bestorming van de al-Aqmoskee in Jeruzalem door de politie. Dan denk ik: dat moeten ze niet doen, je wilt toch ook niet dat de politie een synagoge binnendringt? Ik vind het lastig. Een beetje verzoening tussen Israël en de Palestijnen zou geen kwaad kunnen.’

Ziet u zichzelf als een rolmodel voor de Nederlandse vrouw?

‘In de loop van de jaren hebben veel vrouwen tegen me gezegd: jij bent zoals ik zou willen zijn. Ze moesten eens weten...Ik heb ook mijn onzekerheid en mijn angsten. Ik denk niet van mezelf: Catherine, alles wat jij hebt aangeraakt is veranderd in goud. Maar ik vind mezelf wel geslaagd. Mijn grootste overwinning is dat ik in mezelf ben gaan geloven. Ik was altijd onzeker, ik hechtte altijd meer aan het oordeel van een ander dan aan mijn eigen oordeel. Dat heb ik niet meer. Het laatste deel van mijn leven ga ik doen waar ik zelf zin in heb. Dat lukt me, dat had ik nooit van mezelf verwacht.’ •

Max van Weezel is politiek verslaggever bij Vrij Nederland en presentator van Argos en Met het Oog op Morgen op Radio 1.